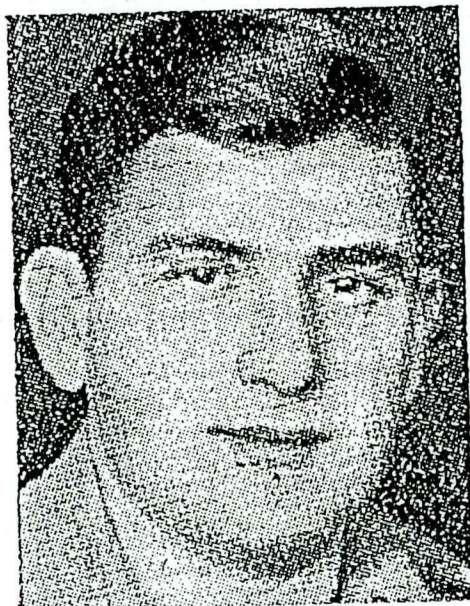

אברהם שמשון (סיומה)

בן יעקב ורייזל. נולד ב־1911 בעיר באקו אשר בקוקו להורים בעלי תרבות גבוהה וקיבל השכלה תיכונית ומוסיקלית. מגיל 16 היה חבר בתנועת „השומר הצעיר“. שהיתה אז במחתרת. בשנת ה־18 לחייו נתפס והיה כלוא כשנה בבתי־סוהר שונים עד שהוגלה לסיביר. בעמל רב הצליח לבסוף יחד עם קבוצת חברים להשיג רשיון יציאה מרוסיה ובשנת 1931 הגיע לארץ. בארץ קסם לו רעיון ההתיישבות

והוא בחר ברמת־רחל שבין סלעי ירושלים, בדרך ממשיכי המסורת של „גדוד העבודה“. את מיטב שנותיו נתן לבנין המשק במקום, עבד עם כובשי העבודה בסבלות, בעבודות בנין, בים המלח, ולבסוף נעשה לולן המשק. לאחר יום עבודה מפרכת היה מקדיש מזמנו לקריאה ולמוסיקה. אהב את הספרות הרוסית והרבה לבקר בתיאטרון. עם זה הקדיש זמן רב ל„הגנה“, התאמן בנשק בשורות הנוטרים. עלה לדרגת רב־טוראי, היה מפקד כיתה ב„הגנה“ ולבסוף — סגן מפקד המקום ברמת־רחל. עם פרוץ מלחמת־השתרור היו חיי קודש להגנה. בקרבות נתגלה כמפקד אמיץ, קר־מזג, שקול ונבון. במכתבו האחרון אל אשתו וילדיו הביע חרדת לבו לגורל המקום, אך גם אמונתו ש„עוד יהיה חג גם ברחובנו, ברמה שלנו“. נפל בי"ג באייר תש"ח (22 במאי 1948) במכונית משורינת, שהיתה בדרך בין רמת־רחל וארנונה ואשר פגע בה פגז האויב. היה קבור בירושלים. בשייך־באזר א' וב־8.9.1950 הועבר לרמת־רחל. בצוואתו ביקש סיומה לא לשאת הספדים עליו, לערוך לו אזכרה ביום השנה לנפילתו — בנגינת קונצרט, להקים בית־תרבות על שמו וספריה אשר תכיל את טובי הספרים שכה אהב. השאיר אשה, לאה, ושלושה ילדים.

א

ליפה ולכמן, שלום רב!

— — — אינני יודע איך עבר ליל ה"סדר" אצלכם. זה כבר לא יושבתי במסיבת משפחה קטנה. בערב זה תמיד היה מעמד חגיגי רב-כמות, ולפעמים, גם רב-איכות, אולם הפעם היה זה ערב עגום ועצוב למדי.

עוד עומדות לפנינו דמויות יקרות של חבריני, שנפלו באותו יום שחור. אף-על-פי שחדר-האוכל היה חגיגי ומלא חברים וילדים, היה הלב קודר ודמעות עמדו בעיני רבים. במיוחד יש לציין את גבורתה של ג' שישבה עם כולנו בחדר-האוכל ליד ילדיה המיוחמים — — — אנו עוברים שוב לחיי יום-יום, והדברים מסתבכים יותר ויותר. הרבה עוד יש להשיג, והזמן קצר כל-כך והעבודה מרובה — — —

ב

1 במאי 1948

ליפה ולכמן, רב שלומות!

הפסח חלף, עבר. אחד במאי היום, ומיליונים בכל העולם חוגגים את היום ברוב פאר והדר ורק אנו נתונים במצור מכל צד ועבר. גם חג החירות הלאומית וגם חג החירות הסוציאלית — מאתנו והלאה! לא זמן לחוג היום — זמן להילחם! וחבל שכה בודדים אנו במלחמתנו, וכל-כך מעטים הם כוחות התושב והדרור העומדים לצדנו.

הגנו חולל בירי ספק-אנשים ספק-חיות, הזוממים להשמידנו מן העולם הזה. כצנינים אנו בעיניהם. אולם אנו חיה נחיה! עוד נחוג את חגנו ונשמח בשמחתנו, עוד יבואו זמנים טובים גם לנו. בלעדי התקוה הזאת אין ערך למאבק ואין ערך לעמידה.

הלילה הייתי תורני, ביקרתי את השמירה. מדי פעם בפעם התלקחו הקרבות בקטמון. ההתפוצצות האדירה זיעזעה את הבנינים במחנה, מטר של אש קטלנית ניתך עלינו מיד אחרי ההתפוצצות. כמטורפים השתוללו חיות-הטרף בפינות שונות של מרחבינו. עמדותינו השיבו אש, והיריות השתתקו במקצת, אף כי נשמעו במשך כל הלילה. בשמחה קיבלנו את הידיעה שהדרך למקור-חיים נפרצה, האנשים הוחלפו ושוב יוכלו לעמוד על משמרתם. קשה המלחמה וממרשכת.

אנו עוסקים הרבה בבנין הביצורים וחיוק העמדות. העבודה מתקדמת. צריכים לבוא גם אנשים נוספים בראשית השבוע.

ג

לאה וילדים יקרים!

הנה באו הנהגים ומסרו דרישת-שלום מכולכם, ויחד עם המכתבים שלכם הרי מתקבלת תמונה עגומה למדי. כן, כן! טועמים אנו את הטעם של החיים, אשר רק שמענו עליהם ולא חשבנו שגם הנה תגיע הרעה.

המלחמה תופסת אותנו על כל פורענותיה במלוא התנופה והכוח. דרושים הרבה עצבים והרבה סבלנות כדי לעמוד בפני הנחשול הרע.

הרבה יותר קל היה אילו יכולנו לעבור על כל זה יחד. אין לנו עידוד רב יותר מאשר ההכרה שאתם נמצאים במקום-מבטחים, אולם איפה הוא המקום הזה בארצנו הקטנטונת? מי יתן וייגמר הכל בשלום, ורק זכר הימים השחורים ילווה עוד רבות בשנים את דרך חיינו — — — אלה שיוכו לחיים ארוכים ולזמנים טובים יותר — בודאי שלא ישכחו במהרה את הימים והלילות מלאי הציפיה והתנודות מיאוש לתקוה. הנוכה לזמנים אלה? ואיך נדע לחיות אותם מחדש? אילו אפשר היה בכל תקופה ותקופה לחזור ולחיות מחדש את אשר עבר — — — לבי, לבי לכם, ילדים יקרים! עם כל ההקלה שהרגשנו בצאתכם למקום טוב יותר — לא קל לקבל את הידיעות על הקשיים והצרות שנפלו בחלקכם במקום החדש — — —

אנו מרוכזים כולנו בבנין המרכזי, בנין ב', וקצת בקומות התחתונות של בנין ג', וד', חיים חיי-קרקטין, ישנים בבגדים, ללא מקלחת, חוסכים כל טיפת-מים. אוכל אינו חסר. האנשים ברובם נמצאים בשמירה בעמדות ובריכוזים. מצפים אנו לנצחונות, מצפים להקמת המדינה הצעירה, לעליה גדולה, לתוספת כוח, לציוד — — — עוד נבנה בתים, שדות וכרמים.

ככל שחורבן ומלחמות מלווים את ההיסטוריה של המין האנושי — מתגברת תמיד רוח היצירה והבנין. חבל שאין האדם שומר על יצירתו — — —

כמה יקרים לי מכתביכם! אילו ידעתם זאת! כאילו חיים אנו מחדש יחד. שוב רואה אני לפני את כל המשפחה, ונוכר בזמנים ההם. אלא שלא ידענו לחיותם כראוי, וחבל, חבל עד למאד — — —

ד

לאה היקרה, ילדי היקרים!

— — — זה עכשיו חזרתי מן השיחה הטלפונית אתכם. ותמיד יש צורך להגיד דבר-מה חשוב ברגע זה, ואין מלים — והלב נצבט. אילו אפשר היה לראותכם, ואפילו לרגע קט — כמה היה זה מוסיף לכולנו! אולם מאידך גיסא, כמה שמחים אנו שאתם נמצאים במקום בטוח יותר ושומרים על היקר לנו מכל.

אין לי מושג איך יתפתחו העניינים, אולם דבר אחד ברור: אנו כולנו זקוקים לעידוד רב ולתוספת-כוח. אני מקווה שזה יינתן לנו, ועוד יהיה חג גם ברחוב שלנו, גם ברמה שלנו. עוד נבנה ונקים את הריסותיה מחדש, וזו תהיה קרית חיים למאות רבות של אנשים שלווים ויוצרים החיים בשקט ובבטחון.

אנו, בני תקופת האלימות והרשע, נתרם גם משלנו לפריחת העתיד. אני בטוח שמאמצינו ישאו פרי ועמידתנו לא לחינם היא. אין לנו ברירה ואין מנוס, ויד-הגורל משיגה כל אחד ואחד מאתנו. רק כיסופי אליכם גוברים מדי פעם בפעם עם החרפת המצב.

אני עייף קצת, אולם עוד נשאר כוח רב. אני תקוה שאוכל לשאת המשימה עד הסוף.

בינתיים שוב מודיעים על הרעשות קשות מהעיר, והלב חרד — — —

* מכתבו האחרון.

מתוך הצוואה *

ערב צאתי לקורס הנני רוצה להעלות על הנייר ממחשבותי ומהגיגילבי, במקרה שיד הגורל תפגע בי בימים טרופים אלה. אינני סחדן ומוגילב. עבדתי במסירות ומסרתי את כל חיי, כוחי ואוני למען פיתוח רמתנו. המוות אינו מפחידני. אולם ככל אדם צעיר איני רוצה למות. כי אם לחיות, לעבוד ולהתמסר לבנין חיינו ומפעלינו המשותפים פה ברמה. אולם אם תפגעני יד המוות, הרי זאת בקשתי מאת חברי, ואבקש מאד למלאה:

(א) לא לערוך כל הספדים אחרי מותי, כי ההולכים למות — הולכים למען החיים. על-כן יש לחשל את הנשאים בחיים ביצירה ובבנין-מולדת.

* הדברים נכתבו עם פרוץ המלחמה בארץ, ערב צאתו לקורס מנדלי עופות, שנדחה אחר-כך עקב הסאורעות וסכנת-הרכים. על הסעסה היה כתוב: „למות, אם אסתלק באופן מתאומי“.

(ב) ביום השנה — להציג את תמונתי בחדר-התרבות, בדבריי אזכרה קצרים להזכיר את שמי, וכל אותו ערב ייערך נשף, שיסתיים בקונצרט טוב (כידוע לחברים מאד אהבתי קונצרטים והצגות טובות, והשתדלתי תמיד לנצל כל אפשרות לכך).

(ג) להקים בית-תרבות על שמי ולרכז בספריה את טובי הספרים והספרות, כי אהבתי את הספר והקדשתי לו את מרבית זמני החפשי. (ד) בטיפול בדברים הנ"ל ובכל הוצאתם לפועל הנני מיסה את ידי לאה שלי, חברי המזכירות ואת כל חברי-לעבודה ברמה, אשר יש להם ענין בדבר.

עזה תקותי, שתמלאו את בקשתי זו האחרונה ובזאת אתנחם, אם אשתי, שלושת ילדי היקרים וכל משפחתי לא ייעזבו בתוך קהילתנו הקטנה. שלום על כולם.

שלכם,

סיומה אפרת